

**Tarımsal Ekonomi ve Politika
Geliştirme Enstitüsü**

Ürün Raporu ARPA 2023

<https://arastirma.tarimorman.gov.tr/tepge>

**TARIMSAL EKONOMİ VE POLİTİKA GELİŞTİRME
ENSTİTÜSÜ
TEPGE**

**ÜRÜN RAPORU
ARPA
2023**

Hazırlayan

Samet EĞİLMEZ

Ziraat Yüksek Mühendisi

Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü Müdürlüğü

samet.egilmez@tarimorman.gov.tr

TEPGE YAYIN NO: 386

ISBN: 978-625-94245-2-1

**© TEPGE
Her Hakkı Saklıdır.**

ARALIK/2023

İletişim:

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı 06800
Çankaya/ANKARA

Telefon: 0312 287 5833

Faks: 0312 287 5854

Bu rapor TEPGE'nin izni olmadan kısmen veya tamamen basılamaz, çoğaltılamaz veya elektronik ortama taşınmaz. Raporun bilimsel ve hukukî sorumluluğu yazara aittir.

Kapak sayfasında kullanılan fotoğraf Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından düzenlenen "2018 yılı Tarım ve İnsan Fotoğraf Yarışması" na aittir.

(<http://www.tarimormaninsan.com/img/10-tarim-ve-insan-fotograf-yarismasi/genel/400/birincilik-odulu-mehmet-yikilmazsoy.jpg>)

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	1
2. DÜNYADA DURUM	1
2.1. Ekim Alanı, Üretim ve Verim	1
2.2. Tüketim	4
2.3. Arpa Arzı ve Kullanımı	4
2.4. Ticaret	5
2.4.1. İhracat	5
2.4.2. İthalat	5
2.5. Fiyatlar	6
3. TÜRKİYE'DE DURUM	6
3.1. Ekim Alanı, Üretim ve Verim	6
3.2. Türkiye Arpa Tüketimi, Stok Değişimi ve Yeterlilik Derecesi	8
3.3. Dış Ticaret	9
3.3.1. İhracat	9
3.3.2. İthalat	10
3.4. Fiyatlar	10
3.5. Türkiye'de Arpa Destekleme Politikaları	11
4. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	11
EK TABLOLAR	13
KAYNAKLAR	34

TABLO DİZİNİ

Tablo 1. Dünya Arpa Ekim Alanı, Üretim ve Verim	1
Tablo 2. Dünya Arpa Ekim Alanlarında Önemli Ülkeler	2
Tablo 3. Dünya Arpa Üretiminde Önemli Ülkeler	3
Tablo 4. Dünya Arpa Üretiminde Önemli Ülkelerde Arpa Verimi	3
Tablo 5. Dünya Arpa Tüketiminde Önemli Ülkeler	4
Tablo 6. Dünya Arpa Verileri	5
Tablo 7. Dünya Arpa İhracatında Önemli Ülkeler	5
Tablo 8. Dünya Arpa İthalatında Önemli Ülkeler	6
Tablo 9. Önemli Üretici Ülkelerde Arpa Üretici Fiyatları	6
Tablo 10. Türkiye Arpa Ekim Alanı, Üretim ve Verim	6
Tablo 11. Türkiye Biralık Arpa ve Diğer Arpa Ekim Alanları, Üretim ve Verim	7
Tablo 12. Türkiye'nin İllere Göre Arpa Ekim Alanları	7
Tablo 13. Türkiye'nin İllere Göre Arpa Üretimi	8
Tablo 14. Türkiye Arpa Tüketimi, Stok Değişimi ve Yeterlilik Derecesi	9
Tablo 15. Türkiye'nin Arpa İthalat ve İhracatı	9
Tablo 16. Türkiye'nin Ülkelere Göre Arpa İhracatı	9
Tablo 17. Türkiye'nin Ülkelere Göre Arpa İthalatı	10
Tablo 18. Türkiye Arpa Fiyatları	11
Tablo 19. Türkiye Arpa Destekleri	11
Ek Tablo 1. Önemli Üretici Ülkelerde Arpa Üretimi, Kullanımı ve Ticareti	13
Ek Tablo 2. Dünya Arpa Ekim Alanı	16
Ek Tablo 3. Dünya Arpa Verimi	18
Ek Tablo 4. Dünya Arpa İthalatında Önde Gelen Ülkeler	20
Ek Tablo 5. Dünya Arpa İhracatı	22
Ek Tablo 6. Dünya Arpa Üretici Fiyatları	23
Ek Tablo 7. Dünya Arpa FOB Aylık Ortalama Fiyatları	24
Ek Tablo 8. Türkiye Biralık Arpa Ekim Alanı	25
Ek Tablo 9. Türkiye Biralık Arpa Üretim Miktarı	26
Ek Tablo 10. Türkiye Biralık Arpa Verimi	27
Ek Tablo 11. Türkiye Diğer Arpa Ekim Alanı	28
Ek Tablo 12. Türkiye Diğer Arpa Üretim Miktarı	30
Ek Tablo 13. Türkiye Diğer Arpa Verimi	32

GRAFİK DİZİNİ

Grafik 1. Dünya Arpa Ekim Alanı, Üretim ve Verimi	2
Grafik 2. Dünya Arpa Üretiminin Ülkelere Göre Dağılımı (2022/23, %)	3
Grafik 3. Dünya Arpa Tüketiminde Önemli Ülkelerin Payları	4
Grafik 4. Türkiye Arpa Ekim Alanları, Üretim ve Verimi.....	7
Grafik 5. Türkiye Arpa Üretiminde En Büyük Paya Sahip İller	8

1. GİRİŞ

Poaceae familyasına ve Hordeum cinsine ait olan arpanın en yaygın şekli Hordeum vulgare olarak bilinmektedir. Arpanın tarihine bakıldığında arkeolojik çalışmalar, İran'da M.Ö. 8000 yılından itibaren arpa yetiştirildiğini göstermektedir. Arpa ve yulaf tüm tahıllar arasında en yüksek beta-glukan konsantrasyonuna sahip olanlardır (Sullivana ve ark., 2013).

Günümüzde arpa; buğday, çeltik ve mısırdan sonra dünya tahıl üretiminde 4'üncü sıradadır. Dünya ekonomisinde olduğu kadar, Türkiye'de de arpa kullanımı bitkisel üretim, hayvan beslenmesi, tarıma dayalı sanayi, insan gıdası ve biyoyakıt

alanlarında oldukça önemli yer tutmaktadır. Aynı zamanda ekolojik sınırlılıkları çok esnek olması sayesinde dünya genelinde üretiminin yaygın olduğu görülmektedir (Taşçı ve Bayramoğlu 2020).

Dünya üzerinde 2022/23 sezonunda yaklaşık 47,3 milyon hektar (ha) alanda 151,9 milyon ton arpa üretildiği tahmin edilmektedir. AB, dünya arpa ekim alanları ve arpa üretiminde ilk sırada bulunmaktadır. Türkiye'de ise arpa yaklaşık 3,2 milyon ha alanda 8,5 milyon üretime ve ortalama 266 kg/dekar verime sahiptir (USDA, 2023; TÜİK, 2023).

2. DÜNYADA DURUM

2.1. Ekim Alanı, Üretim ve Verim

Dünya arpa ekim alanı 2021/22'de yaklaşık 49,8 milyon (ha) olarak gerçekleşmiştir. Ekim alanlarının 2022/23 sezonunda ise yaklaşık 47,3 milyon ha ile bir önceki döneme göre %5 daraldığı, bu durumun,

Avustralya ve Kanada'nın ekim alanlarının azalmasından kaynaklandığı tahmin edilmektedir. Ekim alanlarının 2023/24 üretim sezonunda yaklaşık 46,5 milyon hektara düşeceği öngörülmektedir (Tablo 1).

Tablo 1. Dünya arpa ekim alanı, üretim ve verim

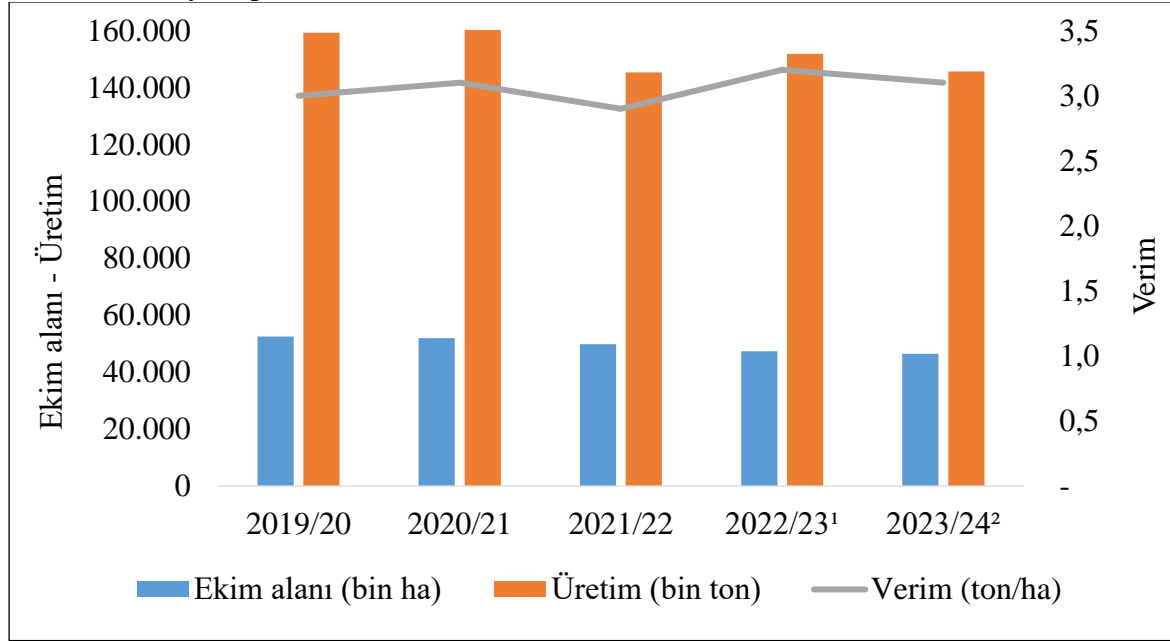
	Ekim alanı (bin ha)	Üretim (bin ton)	Verim (ton/ha)
2019/20	52.488	159.296	3,0
2020/21	52.004	161.465	3,1
2021/22	49.815	145.395	2,9
2022/23 ¹	47.303	151.893	3,2
2023/24 ²	46.508	145.755	3,1

Kaynak: USDA, 2023 (Erişim tarihi: 24.07.2023), ¹Tahmin, ²Öngörü

Dünya arpa ekim alanları 2022/23 sezonu dünya sıralamasında Avrupa Birliği (AB) %22 pay ile ilk sırayı almaktadır. AB'yi sırasıyla %16,4 ile Rusya, %8,7 ile Avustralya, %8,0 ile Türkiye ve %5,6 ile Kanada takip

etmektedir. Bu ülkelerin AB ile birlikte 2022/23 dünya arpa ekim alanlarında yaklaşık %60,7 pay sahibi olduğu tahmin edilmektedir (Tablo 2).

Grafik 1. Dünya arpa ekim alanı, üretim ve verimi

Kaynak: Tablo 1 (¹/Tahmin, ²/Öngörü)

Tablo 2. Dünya arpa ekim alanlarında önemli ülkeler (bin ha)

Ülke	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23¹	2023/24²
AB	11.161	11.050	10.303	10.417	10.285
Rusya	8.403	8.160	7.688	7.750	7.500
Avustralya	5.041	5.491	5.095	4.100	4.000
Türkiye	3.800	3.800	3.700	3.800	3.700
Kanada	2.728	2.809	3.011	2.636	2.700
Kazakistan	2.977	2.729	2.157	2.176	2.100
Ukrayna	2.782	2.584	2.680	1.950	1.600
İran	1.700	1.600	1.700	1.650	1.650
Arjantin	1.080	1.010	1.340	1.565	1.400
Diğer	12.816	12.771	12.141	11.259	11.573
Dünya	52.488	52.004	49.815	47.303	46.508

Kaynak: USDA, 2023 (Erişim tarihi: 29.08.2023), ¹/Tahmin, ²/Öngörü

Arpa üretimi 2021/22 sezonunda yaklaşık 145,4 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Üretimin 2022/23'de ise bir önceki döneme göre yaklaşık %4,5 artarak 151,9 milyon tona ulaştığı tahmin edilmektedir. Rusya, Türkiye, Kanada, Birleşik Krallık ve ABD'de üretim bir önceki yıla göre artmışken; AB, Avustralya, Ukrayna, Arjantin'deki üretim bir önceki yıla göre

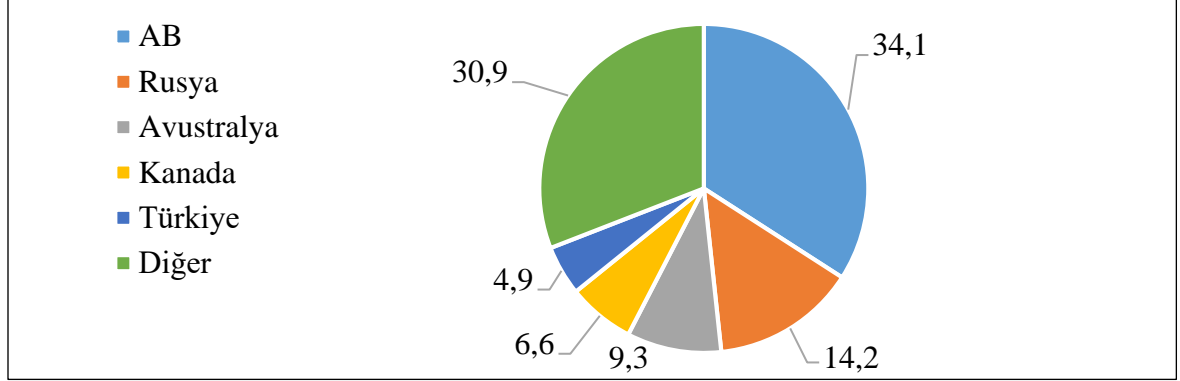
düşmüştür. Bu durum artışta etkin rol oynamaktadır. AB'nin 2022/23 dünya arpa üretimi sıralamasında yaklaşık %34,1'lik pay ile ilk sırada bulunduğu tahmin edilmektedir. AB'yi yaklaşık %14,2'lik pay ile Rusya ve %9,3 pay ile Avustralya takip etmektedir. 2023/24 sezonunda dünya arpa üretiminin 145,8 milyon ton olacağı öngörülmektedir (Tablo 3).

Tablo 3. Dünya arpa üretiminde önemli ülkeler (bin ton)

Ülke	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23 ¹	2023/24 ²
AB	55.180	54.234	52.050	51.789	50.400
Rusya	19.939	20.629	17.505	21.500	19.600
Avustralya	10.127	14.649	14.337	14.100	10.000
Kanada	10.383	10.741	6.984	9.987	9.800
Türkiye	7.900	8.100	4.500	7.400	8.200
Birleşik Krallık	8.048	8.117	6.961	7.385	7.150
Ukrayna	9.528	7.947	9.923	6.100	5.700
Arjantin	3.615	4.035	5.300	4.500	5.300
ABD	3.756	3.719	2.615	3.796	3.859
Diğer	30.820	29.294	25.220	25.336	25.746
Dünya	159.296	161.465	145.395	151.893	145.755

Kaynak: USDA, 2023 (Erişim tarihi: 28.08.2023), ¹/Tahmin, ²/Öngörü

Grafik 2. Dünya arpa üretiminin ülkelere göre dağılımı (2022/23, %)

Kaynak: Tablo 3

Dünya arpa verimi 2021/22'de yaklaşık 2,9 ton/hektar'dır. 2022/23'de ise verimin bir önceki döneme göre yaklaşık %10,3 artarak 3,2 ton/ha olduğu tahmin edilmektedir. Arpa verimi 2022/23 sezonu dünya sıralamasında

Yeni Zelanda'nun birinci olduğu tahmin edilmektedir. AB'yi sırasıyla Suudi Arabistan, Birleşik Krallık takip etmektedir. 2023/24'de iste dünya arpa veriminin 3,0 ton/ha olacağı öngörülmektedir (Tablo 4).

Tablo 4. Dünya arpa üretiminde önemli ülkelerde arpa verimi (ton/ha)

Ülke	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23 ¹	2023/24 ²
Yeni Zelanda	6,9	7,5	7,4	7,2	7,1
Suudi Arabistan	7,0	5,5	7,0	7,0	5,0
Birleşik Krallık	6,9	5,9	6,1	6,7	6,6
İsviçre	7,0	6,9	6,1	6,2	6,2
Şili	6,4	5,9	5,2	5,9	6,2
Zimbabve	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
Sırbistan	4,4	4,6	5,2	5,1	5,2
AB	4,9	4,9	5,1	5,0	4,7
Güney Kore	4,6	4,2	4,6	4,6	4,6
Uruguay	3,7	4,8	4,1	4,3	4,2
Dünya	3,0	3,1	2,9	3,2	3,0

Kaynak: USDA, 2023 (Erişim tarihi: 29.08.2023), ¹/Tahmin, ²/Öngörü

2.2. Tüketim

Dünya arpa tüketimi 2021/22’de yaklaşık 145,6 milyon tondur. 2022/23’de ise tüketimin bir önceki döneme göre yaklaşık %3,3 artarak 150,3 milyon ton olduğu tahmin edilmektedir. Arpa tüketimi 2022/23 sezonu dünya sıralamasında AB’nin

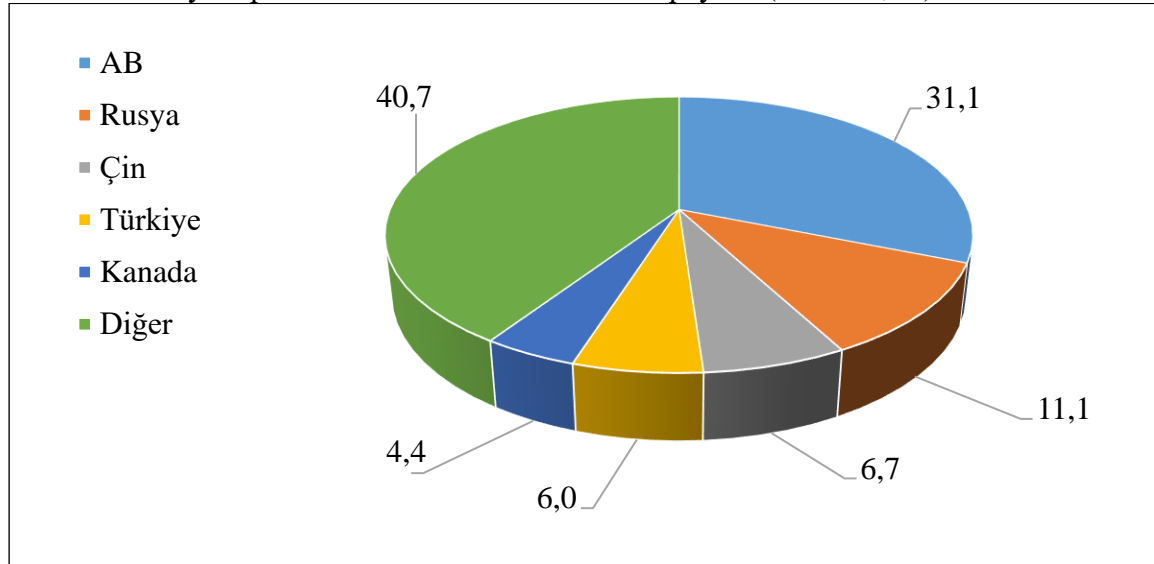
yaklaşık %31,1 pay ile birinci olduğu tahmin edilmektedir. AB’yi sırasıyla Rusya, Çin, Türkiye ve Kanada takip etmektedir. 2023/24’de iste dünya arpa tüketiminin 144 milyon ton olacağı öngörülmektedir (Tablo 5).

Tablo 5. Dünya arpa tüketiminde önemli ülkeler (bin ton)

Ülke	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23 ¹	2023/24 ²
AB	49.500	48.250	45.450	46.700	44.300
Rusya	15.400	14.400	14.300	16.700	15.000
Çin	8.000	13.000	11.400	10.100	9.450
Türkiye	8.500	8.990	7.400	9.075	8.500
Kanada	8.108	7.747	5.399	6.600	6.600
Avustralya	6.000	6.500	6.000	6.500	6.000
Birleşik Krallık	6.062	7.215	6.380	6.021	6.400
İran	6.400	6.900	4.700	5.200	5.200
Suudi Arabistan	7.025	7.025	4.225	4.325	4.125
Diğer	42.251	42.300	40.308	39.097	38.454
Dünya	157.246	162.327	145.562	150.318	144.029

Kaynak: USDA, 2023 (Erişim tarihi: 29.08.2023), ¹Tahmin, ²Öngörü

Grafik 3. Dünya arpa tüketiminde önemli ülkelerin payları (2022/23, %)

Kaynak: Tablo 5

2.3. Arpa Arzı ve Kullanımı

Dünya arpa arzı 2021/22’de yaklaşık 196,2 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. 2022/23’de ise dünya toplam arpa arzının bir önceki sezona göre %1,7 artarak

yaklaşık 199,5 milyon tona ulaştığı tahmin edilmektedir (Tablo 6). Bu artışta 2022/23 sezonu dünya arpa üretimindeki artışın etkili olduğu tahmin edilmektedir.

Tablo 6. Dünya arpa verileri (bin ton)

	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23 ¹	2023/24 ²
Arz					
Başlangıç stokları	20.158	21.891	20.810	18.259	19.155
Üretim	159.285	161.451	145.343	151.759	142.643
İthalat	28.646	36.076	30.079	29.531	26.302
Toplam arz	208.089	219.418	196.232	199.549	188.100
Kullanım					
İhracat	28.952	36.281	32.411	30.076	26.463
İç tüketim	157.246	162.327	145.562	150.318	144.029
Bitiş stokları	21.891	20.810	18.259	19.155	17.608
Toplam kullanım	208.089	219.418	196.232	199.549	188.100

Kaynak: USDA, 2023 (Erişim tarihi: 29.08.2023) ¹/Tahmin, ²/Öngörü

2.4. Ticaret

2.4.1. İhracat

Dünya arpa ihracatının 2021/22 sezonunda yaklaşık 32,4 milyon ton olarak gerçekleştiği, 2022/23'de ise %7,2 azalarak yaklaşık 30,1 milyon tona düştüğü tahmin edilmektedir. Başlıca arpa ihracatçısı ülkeler değerlendirildiğinde; 2022/23'de ilk sırada

yaklaşık %24,9'luk pay ile Avustralya'nın olduğu tahmin edilmektedir. Avustralya'yı, yaklaşık %22,3 pay ile AB, %15,0 pay ile Rusya, %10,3 pay ile Kanada ve %9,0 pay ile Ukrayna takip etmektedir (Tablo 7).

Tablo 7. Dünya arpa ihracatında önemli ülkeler (bin ton)

Ülke	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23 ¹	2023/24 ²
Avustralya	3.324	8.342	8.007	7.500	5.500
AB	7.767	7.399	7.331	6.700	6.200
Rusya	4.470	6.259	3.300	4.500	4.500
Kanada	2.244	3.534	1.981	3.100	2.600
Ukrayna	4.984	4.187	5.705	2.700	1.800
Arjantin	2.421	2.336	3.900	2.600	3.400
Birleşik Krallık	1.790	1.290	764	1.150	900
Kazakistan	1.366	1.085	427	1.150	850
Türkiye	2	60	173	225	250
Sırbistan	52	117	120	100	150
Diğer	532	1.672	703	351	313
Dünya	28.952	36.281	32.411	30.076	26.463

Kaynak: USDA, 2023 (Erişim tarihi: 29.08.2023), ¹/Tahmin, ²/Öngörü

2.4.2. İthalat

Dünya arpa ithalatı 2021/22 sezonu itibarıyla yaklaşık 30,1 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. İthalat 2022/23'de ise %1,8 azalarak 29,5 milyon tona gerilemiştir. Çin'in %27,1'lik pay ile ithalatta ilk sırada olduğu tahmin edilmektedir. Çin'den sonra

%13,9 pay ile Suudi Arabistan ikinci, %7,4 pay ile İran üçüncü, %6,9 pay ile AB dördüncü sıradadır. Bu dört ülkenin 2022/23 sezonunda dünya arpa ithalatının yaklaşık %55,3'lük kısmını oluşturduğu tahmin edilmektedir (Tablo 8).

Tablo 8. Dünya arpa ithalatında önemli ülkeler (bin ton)

Ülke	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23 ¹	2023/24 ²
Çin	5.969	12.049	8.282	8.000	7.500
Suudi Arabistan	6.700	7.000	4.200	4.100	4.100
İran	2.900	3.500	1.600	2.200	2.200
AB	1.835	1.220	991	2.024	1.600
Japonya	1.253	1.132	1.184	1.200	1.250
Ürdün	389	548	1.278	900	1.000
Vietnam	98	747	553	650	550
Tunus	613	995	909	600	800
Fas	1.056	456	915	356	700
Cezayir	560	834	772	250	700
Diğer	7.273	7.595	10.672	9.251	5.902
Dünya	28.646	36.076	30.079	29.531	26.302

Kaynak: USDA, 2023 (Erişim tarihi: 29.08.2023), ¹Tahmin, ²Öngörü

2.5. Fiyatlar

Arpa üretiminde önemli ülkelerin üretici fiyatlarına bakıldığında, en yüksek fiyatın Fransa'da en düşük fiyatın ise Rusya'da olduğu görülmektedir. Fransa'da 2021 yılında arpa üretici fiyatı 241 \$/ton olup bir önceki yıla göre yaklaşık %41,8 oranında artmıştır. Dünya arpa Free On Board (FOB) aylık ortalama fiyatlara bakıldığında Fransa yemlik arpası 2022/23 sezonu ortalama fiyatı 332 \$/ton'dur (Tablo 9; Ek Tablo 7).

Tablo 9. Önemli üretici ülkelerde arpa üretici fiyatları (\$/ton)

Ülke	2017	2018	2019	2020	2021
Fransa	149,7	195,2	161,4	169,6	241,2
ABD	205,0	212,0	211,0	216,0	236,5
Birleşik Krallık	174,0	207,4	160,7	167,7	230,3
Kanada	148,8	163,9	169,7	160,9	216,0
Ukrayna	136,6	177,0	152,2	161,5	214,9
Türkiye	212,8	177,8	189,0	182,4	212,7
Avustralya	151,0	183,8	237,7	204,3	191,2
Rusya	116,2	129,5	147,5	135,1	174,4

Kaynak: FAO, 2023 (Erişim tarihi: 30.10.2023)

3. TÜRKİYE'DE DURUM

3.1. Ekim Alanı, Üretim ve Verim

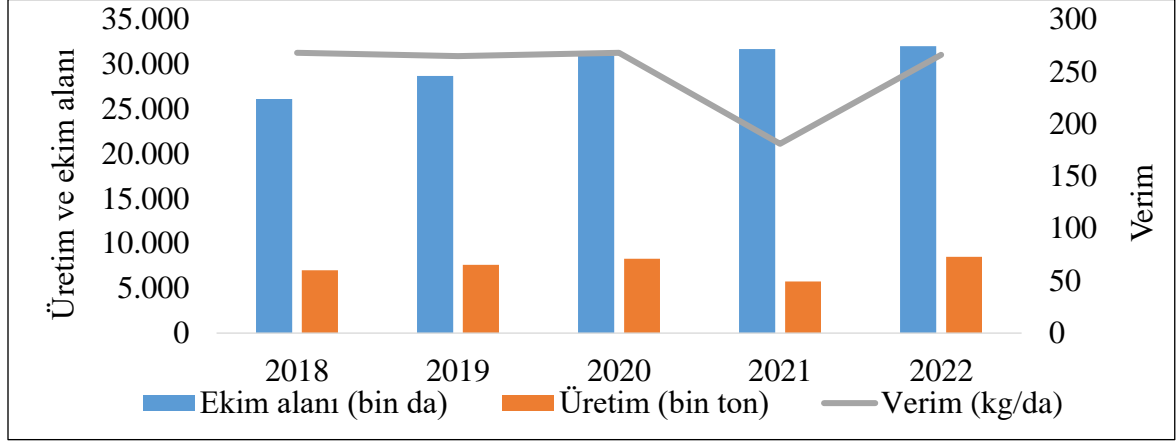
Türkiye arpa ekim alanları 2022 yılında yaklaşık 8,5 milyon ton, verimi ise bir önceki yıla göre yaklaşık %1 artış göstermiştir. Türkiye'nin 2022 yılı arpa üretimi bir önceki yıla göre %47,8 artarak yaklaşık 8,5 milyon ton, verimi ise bir önceki yıla göre yaklaşık %47 artarak 266 kg/da olmuştur (Tablo 10).

Tablo 10. Türkiye arpa ekim alanı, üretim ve verim

Yıl	Ekim alanı (bin da)	Üretim (bin ton)	Verim (kg/da)
2018	26.119	7.000	268
2019	28.691	7.600	265
2020	30.972	8.300	268
2021	31.691	5.750	181
2022	31.995	8.500	266

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi: 24.07.2023)

Grafik 4. Türkiye arpa ekim alanı, üretim ve verimi

Kaynak: Tablo 10

Türkiye'nin 2022 yılı arpa üretiminin %95,3'lük kısmını diğer arpa üretimi, geriye kalan %4,7'lik kısmını ise biralık arpa üretimi karşılamaktadır. Türkiye 2022 yılı

biralık arpa üretimi bir önceki yıla göre %60 artmışken, diğer arpa üretimi ise %47,3 artmıştır (Tablo 11).

Tablo 11. Türkiye biralık ve diğer arpa ekim alanları, üretim ve verimi

Yıl	Biralık arpa			Diğer arpa		
	Ekim alanı (bin da)	Üretim (bin ton)	Verim (kg/da)	Ekim alanı (bin da)	Üretim (bin ton)	Verim (kg/da)
2018	1.337	400	300	24.783	6.600	267
2019	1.304	400	307	27.386	7.200	264
2020	1.925	600	313	29.046	7.700	265
2021	1.537	250	173	30.154	5.500	187
2022	1.139	351	173	30.856	8.100	263

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi: 24.07.2023)

Türkiye 2022 yılı arpa ekim alanları iller bazında sıralandığında yaklaşık 390 bin ha ile Konya'nın ilk sırada olduğu

görülmektedir. Konya'yı 2022 yılında yaklaşık 297 bin ha arpa ekim alanına sahip olan Ankara takip etmektedir (Tablo 12).

Tablo 12. Türkiye'nin illere göre arpa ekim alanları (bin ha)

İl	2018	2019	2020	2021	2022
Konya	306	342	385	389	390
Ankara	221	239	292	292	297
Sivas	90	121	128	127	130
Kırşehir	99	120	138	129	129
Afyonkarahisar	106	102	111	119	120
Aksaray	87	88	94	102	118
Eskişehir	91	102	112	112	108
Şanlıurfa	183	186	96	101	106
Kayseri	99	115	99	97	101
Çorum	62	80	85	91	93
Nevşehir	61	72	79	72	72
Diğer	1.268	1.373	1.558	1.610	1.535
Türkiye	2.612	2.870	3.097	3.169	3.199

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi: 28.07.2023)

Türkiye’de 2022 yılında bölge bazında arpa üretimi en çok %25,4 ile Batı Anadolu, %22,4 ile Orta Anadolu, %10,3 ile Ege ve %8,5 ile Güneydoğu Anadolu’da gerçekleşmiştir. İl bazında üretime bakıldığında ise Konya ile Ankara

toplam %23,4 pay ile ilk iki sırayı almaktadır. Arpa üretiminde lider olan Konya’da üretim 2022 yılında bir önceki yıla göre %50, Ankara’da ise %77,7 oranında artmıştır (Grafik 5, Tablo 13).

Tablo 13. Türkiye’nin illere göre arpa üretimi (bin ton)

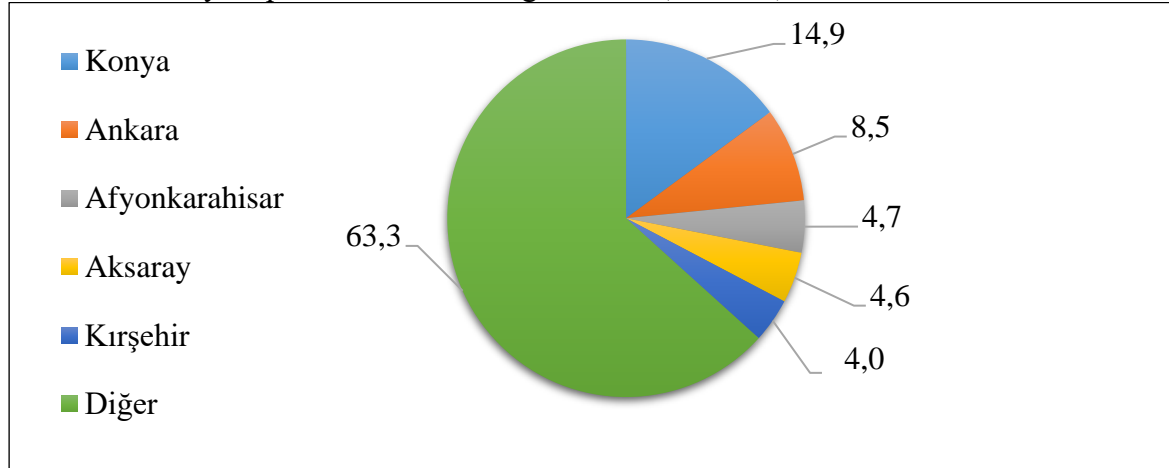
İl	2018	2019	2020	2021	2022
Konya	969	1.147	1.266	843	1.265
Ankara	572	649	813	408	725
Afyonkarahisar	308	276	308	250	403
Aksaray	281	269	283	239	392
Kırşehir	301	317	373	211	337
Eskişehir	261	273	278	209	281
Sivas	244	293	327	205	325
Kayseri	283	307	237	198	241
Çorum	187	209	224	149	304
Nevşehir	144	183	198	120	194
Diğer	3.450	3.677	3.993	2.918	4.033
Türkiye	7.000	7.600	8.300	5.750	8.500

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi: 08.08.2023)

Türkiye’de 2022 yılında il bazında arpa üretimine bakıldığında Konya %14,9 pay ile ilk sıradadır. Konya’yı %8,5 ile Ankara,

%4,7 ile Afyonkarahisar, %4,6 ile Aksaray, %4,0 ile Kırşehir takip etmektedir (Grafik 5).

Grafik 5. Türkiye arpa üretiminde önde gelen iller (2022, %)

Kaynak: Tablo 13

3.2. Türkiye Arpa Tüketimi, Stok Değişimi ve Yeterlilik Derecesi

Türkiye’de 2020/21 piyasa döneminde %97,1 olan arpa yeterlilik derecesi 2021/22 döneminde %30,3 azalarak %66,8 olarak gerçekleşmiştir. Arpa tüketimi 2021/22’de %85,8 yemlik

kullanım, %3,2 endüstriyel kullanım ve %0,7 gıda olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde kişi başına tüketim önceki dönem gibi 0,9 kg olarak gerçekleşmiştir (Tablo 14).

Tablo 14. Türkiye arpa tüketimi, stok değişimi ve yeterlilik derecesi

	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Yurt içi kullanım (bin ton)	7.408	6.951	7.536	8.035	8.095
Gıda olarak tüketim (bin ton)	67	66	71	78	54
Tohumluk kullanım (bin ton)	485	522	574	619	634
Yemlik kullanım (bin ton)	6.451	5.957	6.484	6.908	6.946
Endüstriyel kullanım (bin ton)	231	242	228	229	259
Kayıplar (bin ton)	167	165	179	201	202
Stok değişimi (bin ton)	98	-145	552	458	94
Kişi başına tüketim (kg)	0,8	0,8	0,9	0,9	0,6
Yeterlilik derecesi (%)	90,2	94,7	94,8	97,1	66,8

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi: 08.08.2023)

3.3. Dış Ticaret

Türkiye'nin arpa ithalatı 2022/23 değeri ise 668.863 bin \$ olarak gerçekleşmiştir sezonunda yaklaşık 2,1 milyon ton ithalat

Tablo 15. Türkiye'nin arpa ithalat ve ihracatı (miktar ve değer)

	İthalat		İhracat	
	Miktar (ton)	Değer (bin \$)	Miktar (ton)	Değer (bin \$)
2018/19	388.968	98.102	147.700	33.653
2019/20	902.925	178.132	2.394	607
2020/21	705.751	144.709	59.729	11.973
2021/22	2.867.389	864.844	173.034	52.096
2022/23	2.141.507	668.863	225.420	79.293

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi: 28.08.2023) GTİP: 100310 (arpa; tohumluk) ve GTİP: 100390 (arpa; tohumluk olanlar hariç) alınmıştır. Piyasa sezonu Haziran-Mayıs dönemini kapsamaktadır.

3.3.1. İhracat

Türkiye'nin 2022/23 sezonu arpa ihracatı bir önceki döneme göre %30,3 artarak yaklaşık 225 bin tona ulaşmıştır. İhracatta 2022/23 sezonunda ilk sırayı yaklaşık %52,8 pay ile Suriye almış olup, Suriye'yi, Irak ve Cezayir takip etmektedir (Tablo 16).

Tablo 16. Türkiye'nin ülkelere göre arpa ihracatı (ton)

Ülkeler	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Suriye	55.209	-	325	105.414	119.012
Irak	77.003	752	-	37.609	99.904
Cezayir	1.530	1.277	-	-	3.427
KKTC	13.128	86	48.693	29.486	2.865
Gürcistan	70	132	167	68	92
Azerbaycan	80	127	500	436	85
İsrail	-	-	7.474	-	23
Özbekistan	-	-	-	-	10
Diğer	680	20	2.570	21	2
Toplam	147.700	2.394	59.729	173.034	225.420

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi: 01.09.2023) GTİP: 100310 (arpa; tohumluk) ve GTİP: 100390 (arpa; tohumluk olanlar hariç) alınmıştır.

3.3.2. İthalat

Türkiye'nin 2022/23 sezonu arpa ithalatı bir önceki döneme göre %25,3 azalarak yaklaşık 2,1 milyon tona düşmüştür. Aynı sezonda ithalatta yaklaşık %51,5

pay ile Rusya ilk sıradadır. Rusya'yı %33,4 ile Ukrayna, %5,3 ile Romanya, %3,5 ile Fransa izlemektedir (Tablo 17).

Tablo 17. Türkiye'nin ülkelere göre arpa ithalatı (ton)

Ülkeler	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Rusya	265.227	256.903	275.765	1.159.360	1.103.740
Ukrayna	14.352	250.836	11.952	1.086.063	715.926
Romanya	4	70.064	18.010	264.860	113.740
Fransa	46.810	48.448	24.686	116.378	74.864
Almanya	-	-	52.415	81.337	61.654
Estonya	-	-	-	62.256	50.083
İsveç	-	-	-	-	7.155
Bulgaristan	46	1	35	24.584	6.342
Birleşik Krallık	3.469	-	-	-	4.724
Moldova	-	-	-	38.098	2.970
Diğer	59.060	276.673	322.888	34.453	310
Toplam	388.968	902.925	705.751	2.867.389	2.141.507

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi: 15.08.2022) GTİP: 100310 (arpa; tohumluk) ve GTİP: 100390 (arpa; tohumluk olanlar hariç) alınmıştır.

3.4. Fiyatlar

Arpa üretici fiyatı 2021/22'de 2,69 TL/kg iken 2022/23'de 5,77 TL/kg'a ulaşmıştır. 2023 yılı aylık üretici fiyatları değerlendirildiğinde, Ocak ayında 5,78 TL/kg olan arpa üretici fiyatı, Eylül ayında 6,26 TL/kg olarak gerçekleşmiştir. Borsa fiyatları incelendiğinde 2021/22 sezonunda ortalama 2,80 TL/kg olan borsa fiyatı, 2022/23 sezonunda ortalama 5,94 TL/kg olmuştur. Serbest piyasa fiyatları ise 2021/22 sezonunda ortalama 2,80 TL/kg iken, 2022/23'de ortalama 6,02 TL/kg'a yükselmiştir. 2022 yılının ilk 9 ayında arpa en yüksek üretici

fiyatına Ağustos ayında ulaşmıştır. Borsa hububat fiyatları için Mayıs, serbest piyasa fiyatları için ise Şubat ayı en yüksek fiyatlar görülmektedir. Temmuz ve Ağustos aylarındaki bu artışın altında yatan sebebin sezon içerisinde piyasadaki stokların azalması ve akabinde yem hammaddesine olan talebin artması olduğu düşünülmektedir. Arpanın 2023 yılı Eylül ayı fiyatlarında; üretici fiyatının 6,26 TL/kilogram, borsa fiyatının ortalama 5,80 TL/kg, serbest piyasa fiyatının ortalama 5,91 TL/kg olduğu görülmektedir (Tablo 18).

Tablo 18. Türkiye arpa fiyatları (TL/kg)

	Üretici fiyatları ¹	Borsa hububat fiyatları ²	TMO serbest piyasa fiyatları ²
2018/19	0,93	0,94	1,03
2019/20	1,16	1,17	1,29
2020/21	1,41	1,52	1,59
2021/22	2,69	2,80	2,80
2022/23	5,77	5,94	6,02
2023			
Ocak	5,78	5,91	5,97
Şubat	5,78	5,90	6,08
Mart	5,77	5,78	6,04
Nisan	5,81	5,77	5,96
Mayıs	5,92	6,09	6,07
Haziran	6,01	5,84	6,04
Temmuz	6,29	5,84	5,85
Ağustos	6,45	6,31	5,97
Eylül	6,26	5,80	5,91

Kaynak: TÜİK ve TMO, 2023. ¹Üretici fiyatları TÜİK, ²Borsa ve serbest piyasa fiyatları ise TMO verileridir.

3.5. Türkiye’de Arpa Destekleme Politikaları

Türkiye’de 2023 yılı Çiftçi Kayıt Sistemi’ne kayıtlı arpa üreticilerine verilecek olan mazot desteği 103 TL/da, gübre desteği 46 TL/da, fark ödemesi desteği 50 krş/kg, yurtiçi sertifikalı tohum kullanım desteği ise 65 TL/da olarak belirlenmiştir. Ayrıca asgari 50 da ve üzeri tarım arazilerinde, her 50 da araziye kadar bir analiz için 50 TL toprak analizi desteği ödemesinin yapılacağı açıklanmıştır (Tablo 19).

Tablo 19. Türkiye arpa destekleri

	2019	2020	2021	2022	2023
Toprak analizi (TL/da)	0,8	0,8	0,8	1,0	1,0
Gübre desteği (TL/da)	8	16	20	46	46
Mazot desteği (TL/da)	19	19	22	75	103
Fark ödemesi desteği (Krş/kg)	10	10	10	10	10
Sertifikalı tohum desteği (TL/da)	8,5	16	16	50	65

Kaynak: Resmi Gazete, 2023 (Erişim tarihi: 26.11.2023)

4. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Dünya 2022/23 sezonu arpa üretimi ve tüketiminde AB, ithalatında Çin, ihracatında ise Avustralya’nın ilk sırada yer aldığı tahmin edilirken, ithalatta ilk sırada yer alan Çin’in sorgum ve arpa ithalatının 19 milyon ton seviyelerine ulaşacağı öngörülmektedir (USDA, 2023; OECD, 2023).

Dünya arpa ihracatında önemli rol oynayan Rusya ve Ukrayna arasında Şubat 2022’de

başlayan savaş arpa piyasalarını ciddi anlamda etkilemiştir. Savaşın devam etmesi neticesinde Temmuz 2022’de tahıl tedarikinde olası aksaklıkların önlenmesi için BM, Türkiye, Rusya ve Ukrayna arasında imzalanan Tahıl Koridoru Anlaşması’nda Türkiye önemli rol oynamıştır. Bu doğrultuda arpa ithalatı herhangi bir olumsuzluk yaşanmadan gerçekleştirilmiştir. Tahıl Koridoru

Anlaşması 33 milyon tona yakın tahılın hareketini kolaylaştırmış olsa da Rusya'nın anlaşmadan çekilmesi (17 Temmuz 2023) ile Ukrayna'nın arpa ihracatı sekteye uğramıştır. 2023/24 sezonunda Ukrayna arpa ihracatı ile dünya arpa arz ve kullanımının da azalacağı öngörülmektedir (USDA, 2023).

Türkiye'ye bakıldığında ise üretilen arpanın büyük kısmının iç piyasada kullanımının devam ettiği, Türkiye'nin en fazla arpa ithalatını Rusya ve Ukrayna ile yaptığı görülmektedir. Türkiye'nin 2022/23 sezonunda arpa ithalatının %51,5'ini Rusya'dan, %33,4'ünü ise Ukrayna'dan gerçekleştirmiştir. Türkiye arpa ithalat miktarı 2022/23 sezonunda bir önceki sezona göre %25,3 düşmüştür (TÜİK, 2023). İthalattaki düşüşte Türkiye arpa üretiminin 2022 yılında 8,5 milyon ton ile

son beş yılın en yüksek seviyesine ulaşmasının etkili olduğu düşünülmektedir. 15 Eylül 2023 tarih ve 32310 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne göre arpa üreticilerine 2023 yılı için verilecek olan mazot desteği bir önceki yıla göre %37,3 arttırılarak 103 TL/dekara, yurt içi sertifikalı tohum kullanım desteği ise bir önceki yıla göre %30 arttırılarak 65 TL/dekara yükselmiştir (Tablo 19). Arpa alım fiyatına bakıldığında ise Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü (TMO) arpa alım fiyatı 2023 yılında bir önceki yıla göre %22,8 arttırılarak 7.000 TL/ton olarak açıklanmıştır (TMO, 2023).

TÜİK, Bitkisel Üretim 2. Tahmin verilerine göre; 2023 yılında arpa üretiminin bir önceki yıla göre %5,9 oranında artarak 9 milyon tona ulaşacağı öngörülmektedir.

EK TABLOLAR

Ek Tablo 1. Önemli üretici ülkelerde arpa üretimi, kullanımı ve ticareti (bin ton)

	Başlangıç stokları	Üretim	Toplam arz	İç tüketim	Bitiş stokları
AB					
2014/15	5.621	60.609	66.318	51.000	5.771
2015/16	5.771	62.095	68.158	51.400	5.924
2016/17	4.557	53.211	59.029	47.800	5.557
2017/18	5.557	51.482	58.426	46.900	5.592
2018/19	5.592	49.470	55.955	45.600	5.457
2019/20	5.457	55.180	62.472	49.500	5.205
2020/21	5.205	54.234	60.659	48.250	5.010
2021/22	5.010	52.014	58.015	45.450	5.234
2022/23 ¹	5.234	51.668	58.926	46.700	5.526
2023/24 ²	5.526	48.400	55.526	44.300	5.026
Rusya					
2014/15	880	20.026	20.958	14.100	1.510
2015/16	1.510	17.083	18.670	13.700	729
2016/17	729	17.547	18.490	14.700	839
2017/18	839	20.211	21.134	14.500	750
2018/19	750	16.737	17.501	12.200	640
2019/20	640	19.939	20.613	15.400	743
2020/21	743	20.629	21.416	14.400	757
2021/22	757	17.505	18.312	14.300	712
2022/23 ¹	712	21.500	22.262	16.700	1.062
2023/24 ²	1.062	19.100	20.212	15.000	712
Avustralya					
2014/15	693	8.646	9.339	3.000	1.120
2015/16	1.120	8.993	10.113	3.300	1.068
2016/17	1.068	13.506	14.574	3.500	1.884
2017/18	1.884	9.254	11.138	3.700	1.776
2018/19	1.776	8.819	10.595	5.000	1.908
2019/20	1.908	10.127	12.035	6.000	2.711
2020/21	2.711	14.649	17.360	6.500	2.518
2021/22	2.518	14.337	16.855	6.000	2.848
2022/23 ¹	2.848	14.100	16.948	6.500	2.948
2023/24 ²	2.948	10.000	12.948	6.000	1.448

Kaynak: USDA, 2023 (Erişim tarihi: 12.09.2023), ¹Tahmin, ²Öngörü

Ek Tablo 1 (Devam). Önemli üretici ülkelerde arpa üretimi, kullanımı ve ticareti (bin ton)

Ülke	Başlangıç stokları	Üretim	Toplam arz	İç tüketim	Bitiş stokları
Ukrayna					
2014/15	2.071	9.450	11.521	5.500	1.565
2015/16	1.565	8.751	10.321	4.300	1.609
2016/17	1.609	9.874	11.491	4.900	1.237
2017/18	1.237	8.695	9.938	4.500	1.149
2018/19	1.149	7.604	8.769	4.200	1.008
2019/20	1.008	9.528	10.537	4.600	953
2020/21	953	7.947	8.948	4.100	661
2021/22	661	9.923	10.585	4.000	880
2022/23 ¹	880	6.100	6.980	3.600	680
2023/24 ²	680	5.700	6.380	3.800	780
Türkiye					
2014/15	944	4.000	5.723	5.350	364
2015/16	364	7.400	7.808	6.900	905
2016/17	905	4.750	5.911	5.500	282
2017/18	282	6.400	7.571	6.700	724
2018/19	724	7.000	8.113	7.500	465
2019/20	465	7.900	9.268	8.500	766
2020/21	766	8.100	9.572	8.990	522
2021/22	522	4.500	7.889	7.400	316
2022/23 ¹	316	7.400	9.857	9.075	557
2023/24 ²	557	8.200	9.257	8.500	507
ABD					
2014/15	1.791	3.953	6.257	4.235	1.711
2015/16	1.711	4.750	6.866	4.408	2.223
2016/17	2.223	4.353	6.786	4.375	2.316
2017/18	2.316	3.119	5.634	3.466	2.057
2018/19	2.057	3.343	5.528	3.537	1.884
2019/20	1.884	3.756	5.794	3.922	1.747
2020/21	1.747	3.719	5.608	3.753	1.555
2021/22	1.555	2.615	4.490	3.412	918
2022/23 ¹	918	3.796	5.227	3.955	1.226
2023/24 ²	1.226	3.919	5.450	3.811	1.574
Birleşik Krallık					
2014/15	-	-	-	-	-
2015/16	-	-	-	-	-
2016/17	1.367	6.655	8.128	5.997	1.105
2017/18	1.105	7.169	8.379	6.202	1.076
2018/19	1.076	6.510	7.656	5.702	1.091
2019/20	1.091	8.048	9.209	6.062	1.357
2020/21	1.357	8.117	9.563	7.215	1.058
2021/22	1.058	6.961	8.108	6.380	964
2022/23 ¹	964	7.385	8.449	6.021	1.313
2023/24 ²	1.313	7.150	8.543	6.400	1.243

Kaynak: USDA, 2023 (Erişim tarihi: 13.09.2023), ¹/Tahmin, ²/Öngörü

Ek Tablo 1 (Devam). Önemli üretici ülkelerde arpa üretimi, kullanımı ve ticareti (bin ton)

	Başlangıç stokları	Üretim	Toplam arz	İç tüketim	Bitiş stokları
Suudi Arabistan					
2014/15	3.389	12	1.601	8.525	3.076
2015/16	3.076	14	14.29	10.225	4.065
2016/17	4.065	13	12.178	9.825	2.353
2017/18	2.353	13	10.366	8.525	1.841
2018/19	1.841	11	8.352	7.025	1.327
2019/20	1.327	14	8.041	7.025	1.016
2020/21	1.016	11	8.027	7.025	1.002
2021/22	1.002	14	5.216	4.225	991
2022/23 ¹	991	14	5.105	4.325	780
2023/24 ²	780	10	4.89	4.125	765
Dünya					
2014/15	24.526	141.648	196.099	143.319	23.750
2015/16	23.750	149.528	201.916	145.382	25.711
2016/17	25.711	147.208	201.683	148.448	23.743
2017/18	23.743	143.318	197.304	146.735	21.470
2018/19	21.470	139.589	185.829	140.130	20.158
2019/20	20.158	159.285	208.089	157.246	21.891
2020/21	21.891	161.452	219.419	162.327	20.811
2021/22	20.811	145.338	196.228	145.562	18.255
2022/23 ¹	18.255	151.676	200.001	150.857	19.165
2023/24 ²	19.165	141.893	187.364	143.638	17.363

Kaynak: USDA, 2023 (Erişim tarihi: 11.10.2023), ¹Tahmin, ²Öngörü

Ek Tablo 2. Dünya arpa ekim alanı (bin ha)

Ülke	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23 ¹	2023/24 ²
AB	11.161	11.050	10.273	10.292	10.350
Rusya	8.403	8.160	7.688	7.750	7.500
Avustralya	5.041	5.491	5.095	4.100	4.000
Türkiye	3.800	3.800	3.700	3.800	3.700
Kanada	2.728	2.809	3.011	2.636	2.700
Kazakistan	2.977	2.729	2.157	2.176	2.500
İran	1.700	1.600	1.700	1.650	1.650
Ukrayna	2.782	2.584	2.680	1.950	1.600
Arjantin	1.080	1.010	1.340	1.565	1.400
Fas	1.050	1.100	1.490	1.100	1.200
Birleşik Krallık	1.162	1.388	1.150	1.104	1.085
Cezayir	1.133	978	1.025	1.025	1.025
Etiyopya	951	897	960	970	975
ABD	899	896	805	985	970
Suriye	1.481	1.503	1.440	900	900
Hindistan	576	590	592	453	735
Irak	1.200	1200	600	600	600
Çin	511	509	510	510	500
Belarus	408	410	350	400	400
Azerbaycan	342	345	374	375	375
Meksika	360	295	350	295	325
Kırgızistan	205	218	223	238	220
Libya	210	210	210	210	210
Tunus	471	363	279	300	200
Uruguay	165	186	224	211	180
Norveç	145	145	145	145	145
Peru	133	126	127	123	130
Brezilya	119	103	112	123	125
Sırbistan	94	110	105	110	120
Güney Afrika	132	142	95	101	110
Özbekistan	90	109	77	85	90
Mısır	83	83	83	83	83
Afganistan	84	86	40	80	80
Tacikistan	77	75	74	75	75
Japonya	61	64	63	63	64
Pakistan	53	48	42	39	55
Bolivya	54	54	54	52	53
Ermenistan	50	50	48	40	50
Makedonya	44	45	48	41	45
Eritre	45	45	45	45	45
Yeni Zelanda	56	45	44	46	44
Moldova	53	51	66	40	40
İsviçre	27	28	28	30	30
Yemen	27	28	27	27	27
Ürdün	25	25	25	25	25

Kaynak: USDA, 2023 (Erişim tarihi: 01.09.2023), ¹/Tahmin, ²/Öngörü

Ek Tablo 2 (Devam). Dünya arpa ekim alanı (bin ha)

Ülke	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23 ¹	2023/24 ²
Gürcistan	26	24	28	27	25
Şili	30	27	21	22	25
Kenya	24	11	13	20	20
Bosna Hersek	21	22	22	19	17
Türkmenistan	14	17	15	20	15
Güney Kore	40	30	23	15	15
Lübnan	14	14	15	14	14
Zimbabve	10	10	10	10	10
Ekvador	9	11	10	10	9
İsrail	5	7	7	6	6
Arnavutluk	3	4	5	3	4
Kolombiya	3	3	3	3	3
Suudi	2	2	2	2	2
Umman	1	1	1	1	1
Butan	1	1	1	1	1
Nepal	24	24	24	24	-
Bangladeş	6	6	6	6	-
Dünya	52.481	51.997	49.780	47.171	46.903

Kaynak: USDA, 2023 (Erişim tarihi: 01.09.2023), ¹Tahmin, ²Öngörü

Ek Tablo 3. Dünya arpa verimi (ton/ha)

Ülke	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23 ¹	2023/24 ²
Yeni Zelanda	6,9	7,5	7,4	7,2	7,1
Suudi Arabistan	7,0	5,5	7,0	7,0	5,0
Birleşik Krallık	6,9	5,9	6,1	6,7	6,6
İsviçre	7,0	6,9	6,1	6,2	6,2
Şili	6,4	5,9	5,2	5,9	6,2
Zimbabve	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
Sırbistan	4,4	4,6	5,2	5,1	5,2
AB	4,9	4,9	5,1	5,0	4,7
Güney Kore	4,6	4,2	4,6	4,6	4,6
Bosna Hersek	3,5	4,1	3,5	4,4	3,9
Uruguay	3,7	4,8	4,1	4,3	4,2
Norveç	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
Kenya	3,6	3,2	2,5	4,0	4,0
Brezilya	3,6	3,6	3,8	3,9	4,0
Çin	3,9	4,0	3,9	3,9	4,0
ABD	4,2	4,2	3,3	3,9	4,0
Kanada	3,8	3,8	2,3	3,8	3,4
Japonya	3,7	3,5	3,7	3,7	3,7
Avustralya	2,0	2,7	2,8	3,4	2,5
Ukrayna	3,4	3,1	3,7	3,1	3,6
Hindistan	2,8	2,9	2,8	3,0	2,3
Moldova	3,2	2,1	3,8	3,0	3,3
Güney Afrika	2,6	4,1	3,5	3,0	3,4
Meksika	2,8	3,1	3,1	3,0	2,9
Azerbaycan	3,0	3,0	3,1	2,9	2,9
Arjantin	3,4	4,0	4,0	2,9	3,8
Rusya	2,4	2,5	2,3	2,8	2,6
Belarus	2,7	3,4	2,9	2,8	2,8
Arnavutluk	2,7	3,3	3,0	2,7	3,0
Etiyopya	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Makedonya	3,1	3,3	3,2	2,4	3,1
Kolombiya	3,0	2,0	2,0	2,3	2,7
Kırgızistan	2,3	2,3	1,2	2,3	2,1
Gürcistan	2,1	1,9	2,1	2,2	2,0
Lübnan	2,3	2,2	2,2	2,1	2,1
Ermenistan	1,4	1,8	0,8	2,1	1,8
Umman	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Türkiye	2,1	2,1	1,2	2,0	2,2
İran	2,1	2,3	1,6	1,8	1,8
Tacikistan	1,8	1,8	1,8	1,8	1,9
Peru	1,6	1,6	1,7	1,7	1,6
İsrail	2,2	2,3	1,4	1,7	1,7
Cezayir	1,5	1,2	0,9	1,6	1,0
Tunus	1,9	1,3	1,5	1,5	0,9
Kazakistan	1,3	1,3	1,1	1,5	1,2

Kaynak: USDA, 2023 (Erişim tarihi: 01.09.2023), ¹/Tahmin, ²/Öngörü

Ek Tablo 3 (Devam). Dünya arpa verimi (ton/ha)

Ülke	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23 ¹	2023/24 ²
Özbekistan	1,5	1,5	1,3	1,5	1,6
Eritre	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Afganistan	1,5	1,5	1,6	1,4	1,4
Mısır	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Ekvador	1,4	1,3	1,5	1,3	1,4
Nepal	1,3	1,3	1,3	1,3	0,0
Türkmenistan	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3
Bangladeş	1,2	1,2	1,2	1,2	-
Irak	1,3	1,3	1,2	1,1	1,3
Pakistan	1,0	1,0	1,0	1,1	1,0
Ürdün	0,8	1,0	1,0	1,0	1,0
Butan	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Bolivya	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Yemen	1,0	1,3	0,9	0,9	0,9
Suriye	2,1	1,5	0,2	0,8	1,2
Fas	1,1	0,9	1,9	0,6	1,1
Libya	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Dünya	3,0	3,1	2,9	3,2	3,0

Kaynak: USDA, 2023 (Erişim tarihi: 01.09.2023), ¹Tahmin, ²Öngörü

Ek Tablo 4. Dünya arpa ithalatında önde gelen ülkeler (bin ton)

Ülke	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23 ¹	2023/24 ²
Çin	5.969	12.049	8.282	8.000	7.500
Suudi Arabistan	6.700	7.000	4.200	4.100	4.100
İran	2.900	3.500	1.600	2.200	2.200
Türkiye	903	706	2.867	2.141	500
AB	1.835	1.220	991	2.024	1.600
Japonya	1.253	1.132	1.184	1.200	1.250
Ürdün	389	548	1.278	900	1.000
Libya	895	1.043	535	750	500
Vietnam	198	747	553	650	550
Tunus	613	995	909	600	800
Brezilya	664	501	637	550	500
ABD	154	142	320	513	305
Tayland	685	1.043	88	500	100
Meksika	390	343	450	500	400
Kuveyt	500	507	551	450	450
Katar	340	279	437	400	400
Fas	1.056	456	915	356	700
Kazakistan	38	83	55	350	125
İsrail	360	463	317	350	350
BAE	434	453	337	350	350
Kolombiya	308	336	333	300	330
Filipinler	6	113	493	300	150
Cezayir	560	834	772	250	700
Hindistan	192	71	48	238	100
Özbekistan	58	72	101	150	80
Irak	2	103	341	150	150
Suriye	6	8	122	120	120
Peru	122	97	132	106	125
Birleşik Krallık	70	89	89	100	80
Güney Kore	62	62	74	100	70
Lübnan	37	84	141	100	100
Güney Afrika	44	10	-	80	10
Umman	38	100	153	80	50
Tacikistan	13	28	40	70	40
Belarus	204	90	50	60	50
İsviçre	45	50	77	50	70
Rusya	34	44	50	50	50
Etiyopya	8	4	51	50	50
Ekvador	37	30	43	35	30
Tayvan	40	30	36	30	30
Uruguay	31	-	-	30	15
Kanada	63	294	228	30	30
Şili	34	21	52	30	25
Yeni Zelanda	12	60	33	30	30
Norveç	6	5	5	15	5

Kaynak: USDA, 2023 (Erişim tarihi: 01.09.2023), ¹/Tahmin, ²/Öngörü

Ek Tablo 4 (Devam). Dünya arpa ithalatında önde gelen ülkeler (bin ton)

Ülke	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23 ¹	2023/24 ²
Bosna Hersek	29	22	19	15	35
Moldova	-	1	-	15	-
Sırbistan	2	4	1	12	5
Afganistan	4	5	5	10	10
Zimbabve	15	15	10	10	10
Bangladeş	7	9	-	8	-
Pakistan	7	3	5	5	5
Mısır	191	7	23	5	5
Makedonya	8	1	1	3	3
Arnavutluk	6	7	7	3	4
Azerbaycan	23	58	3	3	50
Gürcistan	6	15	1	2	3
Ermenistan	21	22	2	1	1
Türkmenistan	1	1	1	1	1
Kenya	-	-	-	-	-
Arjantin	16	12	-	-	-
Nepal	1	1	-	-	-
Kırgızistan	-	-	30	-	-
Ukrayna	1	48	1	-	-
Dünya	28.646	36.076	30.079	29.531	26.302

Kaynak: USDA, 2023 (Erişim tarihi: 01.09.2023), ¹Tahmin, ²Öngörü

Ek Tablo 5. Dünya arpa ihracatında önde gelen ülkeler (bin ton)

Ülke	2019/2020	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24 ¹
AB	7.767	7.399	7.331	6.398	6.500
Avustralya	3.324	8.342	8.007	7.500	5.500
Rusya	4.470	6.259	3.300	4.500	4.500
Arjantin	2.421	2.336	3.900	2.300	3.400
Kanada	2.244	3.534	1.981	3.000	2.900
Ukrayna	4.984	4.187	5.705	2.700	1.800
Birleşik Krallık	1.790	1.290	764	1.100	900
Kazakistan	1.366	1.085	427	1.000	850
Türkiye	2	60	173	225	250
Sırbistan	52	117	120	100	150
Uruguay	45	241	262	150	100
ABD	125	300	160	46	65
Azerbaycan	79	77	75	50	50
Moldova	66	16	148	40	40
Makedonya	2	6	15	12	12
Kenya	23	18	29	30	30
Hindistan	1	2	2	5	5
Belarus	1	10	3	1	1
Dünya	28.952	36.281	32.342	30.093	27.173

Kaynak: USDA, 2023 (Erişim tarihi: 08.08.2023), ¹/Tahmin, ²/Öngörü

Ek Tablo 6. Dünya arpa üretici fiyatları (\$/ton)

Ülke	2017	2018	2019	2020	2021
İran	295,4	288,5	446,9	497,0	1.345,0
Japonya	1.192,9	1.276,2	1.219,0	1.255,2	1.229,8
Filistin	718,0	671,0	690,6	834,9	725,5
Yemen	628,6	858,3	688,3	414,1	681,8
Moğolistan	231,2	292,6	324,1	378,3	539,7
Kuveyt	527,4	529,9	494,1	522,5	530,4
Ekvador	411,7	391,7	486,3	516,4	499,8
Peru	398,7	394,6	407,0	423,5	439,6
Kenya	-	-	446,7	404,7	421,0
Norveç	326,2	347,5	329,1	321,4	362,4
İsviçre	313,8	315,0	298,9	320,6	330,5
Arnavutluk	303,6	302,2	306,1	286,6	312,3
İsrail	208,4	323,6	280,5	261,4	303,4
Kırgızistan	148,5	152,1	153,4	160,6	294,9
Fas	226,0	201,9	207,4	247,5	289,3
Yeni Zelanda	212,4	268,5	274,1	257,4	280,8
Katar	247,3	247,3	274,7	274,7	274,7
Hollanda	176,7	219,0	178,9	189,0	271,1
Belçika	149,4	209,7	158,0	177,2	264,0
Irak	301,5	312,0	303,7	307,0	262,8
Kıbrıs	195,4	223,2	223,1	202,4	262,0
Portekiz	200,9	226,9	217,3	223,4	261,1
İspanya	186,5	203,8	196,0	184,1	259,8
Şili	-	201,4	211,9	219,9	252,9
Estonya	151,4	187,0	147,2	166,8	249,5
Fransa	149,7	195,2	161,4	169,6	241,2
Romanya	190,0	208,0	207,6	209,7	240,4
ABD	205,0	212,0	211,0	216,0	236,5
Almanya	153,6	195,4	175,6	171,6	234,6
Meksika	222,8	228,9	227,9	209,9	234,6
Birleşik Krallık	174,0	207,4	160,7	167,7	230,3
Gürcistan	180,8	180,0	195,0	216,7	230,3
Yunanistan	178,9	184,3	181,6	178,2	227,7
İsveç	158,5	224,7	144,5	153,5	225,6
Finlandiya	145,7	201,9	173,5	158,8	223,5
Nepal	277,9	303,5	286,2	300,8	220,1
Slovakya	186,7	206,1	200,5	192,4	219,7
Danimarka	166,3	203,5	193,7	176,2	218,7
Letonya	143,5	191,3	157,9	163,0	217,2
Kanada	148,8	163,9	169,7	160,9	216,0
Litvanya	155,9	201,5	164,1	162,8	215,1
Ukrayna	136,6	177,0	152,2	161,5	214,9
Kuzey	168,6	173,1	129,7	208,2	213,0
Türkiye	212,8	177,8	189,0	182,4	212,7
Çekya	171,6	200,1	205,2	188,1	212,2

Kaynak: FAO, 2023 (Erişim tarihi: 30.10.2023)

Ek Tablo 7. Dünya arpa aylık ortalama fob fiyatları

Fransız Yemlik Arpa (\$/ton)													
Sezon	Haz.	Tem.	Ağu.	Eyl.	Eki.	Kas.	Ara.	Oc.	Şub.	Mar.	Nis.	May.	Ort.
2018/19	210	217	246	240	240	236	238	234	208	194	200	194	221
2019/20	199	182	176	172	187	190	190	191	188	185	182	180	185
2020/21	195	191	203	207	224	239	246	265	265	257	253	269	235
2021/22	267	245	284	274	294	310	300	297	302	415	436	452	323
2022/23	375	316	307	302	320	328	330	333	343	344	357	332	332
Rus Yemlik Arpa (\$/ton)													
2018/19	202	202	229	234	235	237	238	237	232	211	202	190	221
2019/20	178	177	180	176	182	186	185	186	189	179	181	180	182
2020/21	175	180	183	190	206	214	216	236	253	244	233	246	215
2021/22	247	218	246	263	268	291	290	290	293	-	385	385	289
2022/23	377	328	301	283	295	289	279	276	281	262	247	220	287
Ukrayna Yemlik Arpa (\$/ton)													
2018/19	202	203	232	240	241	242	239	238	232	207	197	188	222
2019/20	177	180	179	176	181	185	185	185	189	179	181	180	181
2020/21	174	180	183	191	206	215	218	228	242	245	236	246	214
2021/22	246	215	249	259	266	288	295	293	295	-	-	-	267
2022/23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Kaynak: TMO, 2023

Ek Tablo 8. Türkiye biralık arpa ekim alanı (da)

İl	2018	2019	2020	2021	2022
Konya	317.410	369.251	699.389	546.162	536.080
Karaman	369.687	372.245	451.266	377.000	379.450
Aksaray	88.557	62.379	79.175	71.347	72.840
Niğde	90.281	35.400	42.748	35.900	35.000
Adıyaman	88.377	22.316	27.912	21.461	31.600
Ankara	67.981	40.200	49.451	22.250	21.500
Kayseri	7.000	10.000	24.778	20.000	20.000
Afyonkarahisar	11.614	11.614	13.674	11.960	14.200
Gaziantep	11.597	11.598	14.552	12.095	11.330
Tokat	13.100	10.500	11.210	9.500	8.000
Elazığ	1.930	2.000	2.726	2.700	2.750
Çorum	17.648	9.160	3.890	1.550	1.720
Kütahya	2.500	2.500	3.717	2.000	1.500
Kırşehir	240.795	342.123	497.788	401.085	1.360
Yozgat	1.029	1.036	688	736	685
İstanbul	752	652	684	684	610
Eskişehir	4.100	100	-	120	55
Burdur	-	-	23	24	24
Türkiye	1.334.358	1.303.074	1.923.648	1.536.574	1.138.704

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi: 07.08.2023)

Ek Tablo 9. Türkiye biralık arpa üretim miktarı (ton)

İl	2018	2019	2020	2021	2022
Konya	111.637	140.169	239.086	74.836	209.551
Karaman	99.681	103.267	125.974	70.521	111.294
Aksaray	25.000	20.052	23.682	17.468	27.524
Adıyaman	28.332	8.192	9.876	6.549	11.501
Niğde	28.909	11.091	12.238	4.290	11.356
Ankara	16.622	10.621	14.716	3.175	6.944
Kayseri	1.536	2.717	6.088	3.416	6.043
Afyonkarahisar	3.613	4.541	3.719	2.435	5.972
Gaziantep	4.078	4.084	4.669	2.994	3.550
Tokat	3.491	2.559	2.642	2.803	3.202
Elazığ	345	598	870	461	1.052
Çorum	4.867	2.588	1.185	308	762
Kırşehir	68.702	88.171	153.550	60.032	440
İstanbul	305	248	280	246	307
Yozgat	287	256	165	150	244
Kütahya	508	498	761	289	227
Eskişehir	1.481	24	-	21	23
Burdur	-	-	8	6	8
Türkiye	400.000	400.000	600.000	250.000	400.000

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi: 30.10.2023)

Ek Tablo 10. Türkiye biralık arpa verimi (kg/da)

İl	2018	2019	2020	2021	2022
İstanbul	406	380	409	360	503
Çorum	276	283	305	226	443
Afyonkarahisar	311	391	285	204	421
Eskişehir	361	240	-	175	418
Tokat	266	244	236	295	400
Konya	352	382	342	137	391
Elazığ	179	299	319	171	383
Aksaray	282	321	299	245	378
Adıyaman	321	367	354	305	364
Yozgat	279	247	240	204	356
Burdur	-	-	348	250	333
Niğde	320	313	286	119	324
Kırşehir	285	258	308	150	324
Ankara	245	264	298	157	323
Gaziantep	352	352	321	248	313
Kayseri	219	272	246	171	302
Karaman	271	277	283	242	293
Kütahya	203	199	205	145	151
Türkiye	300	307	313	173	361

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi: 07.08.2023)

Ek Tablo 11. Türkiye diğer arpa ekim alanı (da)

İl	2018	2019	2020	2021	2022
Konya	2.744.806	3.053.198	3.154.438	3.340.170	3.360.407
Ankara	2.142.378	2.353.317	2.869.709	2.902.300	2.947.132
Sivas	904.292	1.214.290	1.283.095	1.269.679	1.295.675
Kırşehir	747.187	859.798	878.513	888.784	1.285.261
Afyonkarahisar	1.047.021	1.012.766	1.092.076	1.176.943	1.184.682
Aksaray	785.228	821.842	856.175	950.180	1.106.900
Eskişehir	908.945	1.019.178	1.120.519	1.118.845	1.075.863
Şanlıurfa	1.826.328	1.861.781	955.217	1.010.239	1.063.770
Kayseri	980.986	1.137.007	969.485	945.029	991.281
Çorum	597.911	786.111	841.367	911.298	929.008
Nevşehir	606.639	718.488	787.034	724.572	718.810
Diyarbakır	425.534	394.073	981.992	812.864	692.009
Ağrı	485.634	517.352	615.469	665.605	660.633
Uşak	584.992	614.769	587.347	652.015	658.950
Yozgat	374.295	489.177	905.312	747.216	650.237
Kırıkkale	301.522	337.582	472.949	744.920	649.107
Kars	437.093	459.245	437.449	426.368	620.214
Adıyaman	492.163	499.513	533.970	538.778	536.028
Denizli	522.229	522.265	453.416	515.574	533.799
Antalya	446.483	471.650	441.718	501.638	530.672
Elazığ	451.370	466.715	441.611	451.024	476.790
Erzurum	294.267	336.280	336.250	368.754	445.771
Kahramanmaraş	307.183	426.196	403.020	435.826	436.173
Van	89.831	250.540	391.335	413.273	418.252
Isparta	414.704	421.169	412.503	437.868	402.355
Mardin	252.730	282.373	472.090	428.184	395.911
Kütahya	381.992	396.524	399.029	408.804	382.014
Malatya	361.925	383.642	351.879	386.007	374.746
Manisa	332.794	330.835	329.934	363.759	350.050
Muş	136.232	177.275	247.103	269.229	348.965
Burdur	250.955	243.048	279.764	311.844	315.078
Çankırı	186.302	207.353	188.592	319.925	304.795
Amasya	232.058	236.991	247.382	296.408	293.791
Karaman	247.115	282.935	266.622	268.777	273.446
Çanakkale	248.251	255.586	234.827	260.348	258.204
Tokat	261.403	296.127	263.409	291.028	250.774
Erzincan	242.392	265.833	177.104	248.568	250.435
Niğde	160.838	215.778	204.342	238.160	238.800
Balıkesir	128.027	127.108	131.569	166.493	226.540
Gaziantep	238.266	233.138	202.523	214.041	202.843
Kastamonu	131.000	136.656	218.196	174.823	188.378
Bolu	152.372	169.695	158.019	179.209	182.777
Bayburt	88.305	136.999	141.891	164.440	161.635
Tekirdağ	133.288	133.536	134.948	152.800	144.961
Bitlis	26.309	60.090	154.584	139.957	142.617

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi: 23.08.2023)

Ek Tablo 11 (Devam). Türkiye diğer arpa ekim alanı (da)

İl	2018	2019	2020	2021	2022
Samsun	74.734	78.160	110.703	108.630	114.840
Şırnak	33.611	92.702	214.866	105.673	113.818
Adana	50.547	50.497	91.491	96.902	112.577
Bursa	79.689	96.465	110.054	111.934	112.411
Mersin	70.430	70.786	74.880	100.333	108.117
Gümüşhane	71.122	73.714	88.536	85.593	97.499
Ardahan	85.921	91.579	72.539	62.616	93.574
Kilis	85.802	83.777	77.804	87.540	88.035
Tunceli	89.103	94.024	84.849	90.075	84.125
Kocaeli	73.291	78.690	77.108	82.254	79.795
İstanbul	56.723	55.131	66.583	65.695	74.819
Bilecik	80.552	79.188	75.156	75.572	73.658
Batman	48.679	47.092	103.589	78.496	73.085
Kırklareli	50.162	58.273	54.057	71.355	70.438
Edirne	51.830	54.289	55.616	63.598	63.437
Giresun	66.221	68.902	53.429	56.750	60.250
İğdır	92.582	84.602	77.658	57.760	53.310
İzmir	132.831	127.062	115.283	106.862	52.336
Aydın	82.226	68.515	58.252	47.835	52.260
Osmaniye	38.091	38.533	44.975	41.393	42.665
Muğla	67.488	63.325	47.010	41.655	42.350
Karabük	25.081	28.351	26.213	34.975	38.009
Siirt	22.804	31.246	53.320	62.219	34.330
Sakarya	34.767	35.158	35.497	33.550	32.503
Sinop	35.527	36.175	32.238	35.414	32.397
Hatay	24.145	24.736	29.767	32.841	32.386
Ordu	16.338	17.050	17.503	18.250	19.501
Bingöl	4.610	4.687	40.371	39.111	18.484
Yalova	9.624	11.537	10.923	11.963	11.685
Bartın	9.439	9.335	8.555	8.542	8.287
Hakkari	434	10.151	4.445	400	2.537
Düzce	413	1.064	2.168	2.370	2.505
Artvin	2.874	2.647	2.469	2.330	2.275
Zonguldak	3.497	3.144	2.688	1.379	1.335
Türkiye	24.782.763	24.782.763	24.782.763	24.782.763	24.782.763

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi: 23.08.2023)

Ek Tablo 12. Türkiye diğer arpa üretim miktarı (ton)

İl	2018	2019	2020	2021	2022
Konya	856.917	1.006.617	1.027.276	768.266	1.055.270
Ankara	555.458	638.470	798.203	404.923	718.078
Afyonkarahisar	294.866	270.389	303.860	247.382	396.804
Aksaray	256.113	248.739	256.119	222.000	364.633
Kırşehir	232.290	228.503	219.578	150.499	336.338
Sivas	244.058	293.243	326.682	204.746	325.430
Çorum	182.222	206.138	222.714	148.439	303.312
Eskişehir	259.524	272.488	276.944	208.831	280.774
Kayseri	281.089	304.449	230.326	194.098	234.761
Nevşehir	144.213	183.177	198.258	119.821	194.484
Diyarbakır	139.340	123.190	322.857	122.582	185.789
Şanlıurfa	338.854	387.507	226.295	126.819	167.302
Adıyaman	174.862	168.659	170.052	155.302	165.789
Ağrı	94.550	86.981	133.325	93.013	160.701
Kırıkkale	86.748	86.573	98.318	57.671	158.086
Yozgat	86.775	103.557	215.920	108.267	158.050
Denizli	150.443	145.882	134.080	54.246	142.476
Elazığ	103.823	132.204	131.013	86.723	140.231
Uşak	161.606	169.221	147.576	92.449	130.636
Çanakkale	83.474	92.914	83.435	134.497	118.898
Amasya	67.181	71.775	65.701	51.262	110.563
Antalya	105.952	126.471	114.603	74.007	109.012
Kahramanmaraş	90.284	107.174	96.410	108.482	107.196
Erzurum	58.553	55.056	57.264	41.663	103.255
Isparta	91.786	86.474	84.237	52.343	99.566
Kars	76.523	66.985	58.420	19.075	97.414
Mardin	53.908	68.775	140.105	73.650	96.415
Kütahya	94.790	92.954	95.242	99.043	86.287
Niğde	53.307	71.588	63.604	55.893	82.659
Muş	37.780	37.310	56.107	33.069	81.916
Malatya	49.012	94.375	70.246	38.513	80.176
Burdur	77.247	74.550	89.490	70.102	79.124
Manisa	80.604	74.735	69.628	65.690	74.556
Çankırı	50.184	60.671	46.273	53.322	73.228
Erzincan	66.382	65.131	53.525	48.704	72.851
Balıkesir	42.851	39.248	37.919	52.539	70.871
Tekirdağ	45.135	65.025	54.013	86.057	68.017
Van	19.128	26.857	64.073	28.966	64.779
Karaman	70.516	69.261	67.943	44.144	59.262
Tokat	68.775	76.461	63.865	59.795	54.008
Bolu	32.551	35.588	48.694	54.825	47.755
Bayburt	26.999	41.564	40.401	22.036	45.788
Bursa	26.504	31.665	36.197	41.224	39.465
Samsun	16.955	19.825	25.415	33.545	37.511
İstanbul	24.920	24.254	24.617	31.415	34.840

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi: 23.08.2023)

Ek Tablo 12 (Devam). Türkiye diğer arpa üretim miktarı (ton)

İl	2018	2019	2020	2021	2022
Kastamonu	29.757	29.529	41.048	35.959	34.498
Gaziantep	61.824	58.019	50.807	41.100	31.951
Bitlis	4.293	6.997	32.786	23.474	29.374
Adana	14.796	14.289	24.226	26.082	28.911
Gümüşhane	18.110	18.715	19.962	13.794	28.669
Kırklareli	19.652	22.924	19.514	30.647	27.584
Edirne	21.631	22.384	19.314	29.761	26.387
Batman	12.417	11.274	32.029	13.697	23.327
Kocaeli	19.682	19.921	17.433	20.838	22.814
Tunceli	16.290	23.165	18.504	12.698	19.909
Giresun	11.097	7.992	11.276	2.905	16.928
Şırnak	7.681	22.362	59.097	15.708	16.867
Mersin	9.113	10.872	10.736	17.098	16.688
Ardahan	14.217	13.062	11.367	7.799	16.414
Aydın	24.110	20.114	15.612	13.545	15.817
Bilecik	15.935	19.436	17.678	16.851	15.074
İzmir	43.940	43.284	36.921	36.377	14.605
Osmaniye	12.009	11.469	12.204	13.177	13.545
Kilis	16.696	19.984	18.542	12.412	13.437
İğdır	14.890	12.362	15.097	9.368	11.271
Sakarya	9.048	9.091	9.402	10.957	10.479
Muğla	17.246	17.526	12.840	9.470	10.348
Karabük	4.503	4.930	6.067	6.629	8.781
Siirt	4.409	5.391	10.057	8.996	8.249
Sinop	6.819	6.481	5.635	5.548	5.206
Hatay	5.424	5.738	6.145	8.260	5.075
Bingöl	1.149	1.232	9.851	7.050	4.243
Yalova	2.883	3.126	3.363	4.239	3.848
Ordu	2.310	2.258	2.516	2.931	2.474
Bartın	1.807	1.513	1.510	1.474	1.240
Düzce	118	300	587	724	634
Artvin	496	321	250	140	390
Hakkari	49	790	407	51	358
Zonguldak	547	476	394	303	249
Türkiye	6.600.000	7.200.000	7.700.000	5.500.000	8.100.000

Kaynak: TÜİK (Erişim tarihi: 23.08.2023)

Ek Tablo 13. Türkiye diğ er arpa verimi (kg/da)

İl	2018	2019	2020	2021	2022
Tekirdağ	339	487	400	563	469
İstanbul	439	440	370	478	466
Çanakkale	336	364	355	517	460
Edirne	417	412	347	468	416
Kırklareli	392	393	361	430	392
Amasya	291	315	270	214	376
Bursa	333	328	329	368	351
Niğde	331	332	311	235	346
Afyonkarahisar	282	268	279	210	335
Aksaray	326	303	299	234	329
Yalova	300	275	309	354	329
Samsun	227	254	230	309	327
Çorum	305	262	265	170	326
Sakarya	260	259	265	327	322
Batman	255	239	309	174	319
Konya	314	330	326	234	317
Osmaniye	315	298	271	318	317
Balıkesir	335	309	288	316	313
Adıyaman	355	338	318	288	309
Aydın	293	294	268	283	303
Elazığ	230	283	297	192	294
Gümüşhane	255	254	225	188	294
Erzincan	274	263	302	206	291
Kocaeli	269	260	226	253	286
Bayburt	306	303	285	134	283
Giresun	168	116	211	51	281
İzmir	331	341	320	340	279
Nevşehir	238	255	252	165	271
Diyarbakır	327	313	329	163	268
Denizli	288	279	296	109	267
Bolu	214	210	308	306	264
Kırşehir	311	266	250	169	262
Adana	293	286	272	275	261
Eskişehir	286	268	248	187	261
Düzce	286	282	271	305	253
Burdur	309	308	321	234	251
Sivas	270	241	255	161	251
Kırıkkale	288	262	208	84	248
Isparta	221	205	204	124	247
Kahramanmaraş	297	251	239	249	246
Ankara	259	272	278	143	244
Mardin	213	244	297	172	244
Muğla	256	277	273	227	244
Ağrı	196	169	219	140	243
Yozgat	232	212	239	145	243

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi: 23.08.2023)

Ek Tablo 13 (Devam). Türkiye diğ er arpa verimi (kg/da)

İl	2018	2019	2020	2021	2022
Siirt	193	173	189	145	240
Çankırı	269	293	245	167	240
Kayseri	287	268	238	206	237
Tunceli	183	246	218	141	237
Muş	277	210	227	123	235
Erzurum	199	164	170	152	232
Karabük	180	174	231	190	231
Karaman	286	245	259	231	231
Bingöl	254	264	244	180	230
Kütahya	249	237	239	242	226
Zonguldak	159	151	147	220	223
Bilecik	198	245	235	223	221
Manisa	242	226	211	183	215
Tokat	263	259	242	205	215
Malatya	135	246	200	100	214
İğdır	161	146	194	162	211
Bitlis	163	117	212	168	206
Antalya	237	268	259	148	205
Uşak	276	275	251	142	198
Kastamonu	228	216	188	206	183
Ardahan	165	143	157	125	175
Artvin	173	121	101	60	171
Sinop	192	179	175	157	161
Gaziantep	259	249	251	192	158
Van	214	114	169	89	158
Hatay	225	232	206	252	157
Kars	176	146	134	46	157
Şanlıurfa	193	208	237	137	157
Mersin	130	154	143	172	154
Bartın	191	162	177	173	153
Kilis	195	239	241	142	153
Şırnak	235	244	276	149	148
Hakkari	116	78	92	128	141
Ordu	141	132	144	161	127
Türkiye	266	263	265	182	263

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi: 23.08.2023)

KAYNAKLAR

FAO, (2023). Food and Agriculture Organization of The United Nations Statistics Division (<https://www.fao.org/faostat/en/>, Erişim tarihi: 30.10.2023).

OECD, (2023). OECD-FAO Agricultural Outlook 2021-2030, (<https://www.oecd.org/publications/oecd-fao-agricultural-outlook-19991142.htm>).

Resmi Gazete, (26 Ekim 2023), Sayı 32157. T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmi Gazete. 2023 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemeler ve 2024 Yılında Uygulanacak Sertifikalı Tohum Kullanım Desteğine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 7613, <https://www.resmigazete.gov.tr>, Erişim tarihi: 26.11.2023).

Sullivana, P., Arendtb, E., Gallaghera, E. (2013). The İncrasing Use of Barley and Barley By-Products in The Production of Healthier Baked Goods, Trends in Foods Science & Technology 29, 124-134.

Taşcı, R., Bayramoğlu, Z. (2020). Arpa Üretim İşleme ve Pazarlama Yapısının Deđerlendirilmesi, Journal of the Institute of Science and Technology, 10(4), 2988-2998.

TMO, (2023). T.C. Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü, 2023 Dönemi TMO Hububat Alım Fiyatları, (<https://www.tmo.gov.tr>, Erişim tarihi: 30.10.2023).

TÜİK, (2023). Türkiye İstatistik Kurumu (<https://www.tuik.gov.tr>).

USDA, (2023). The United States Department of Agriculture, Foreign Agriculture Service (<https://apps.fas.usda.gov/psdonline/app/index.html#/app/advQuery>).